

Ett europeiserat arbetstagarinflytande

KONGBERGKOLLOKVIET 17 JUNI 2016

Erik Sjödin (erik.sjodin@sofi.su.se)

Arbetsstagarinflytandets rationalitet

- Demokrati
- Effektivitet
- Nyttan för lokal samhället
- Individuell utveckling

Harmoniseringens betydelse

- EU-arbetsrätt, EU & arbetsrätt, Europeisk arbetsrätt
- Rättsvetenskaparens val
- Materiell betydelse genom befogenhetskonform tolkning av direktiv

En studie av inflytandedirektivens genomförande i Sverige

- De åtta inflytandedirektiven
  - Övertalighetsdirektivet (98/59)
  - Övergångsdirektivet (2001/23)
  - SE-inflytandedirektivet (2001/86)
  - Samrådsdirektivet (2002/14)
  - Takeover-direktivet (2004/25)
  - Fusionsdirektivet (2005/56)
  - Bemanningsdirektivet (2008/104)
  - Företagsrådsdirektivet (2009/38)

Avhandlingens syfte

- Att utreda och analysera innehållet i *EU:s inflytande aquis* och hur den påverkat regleringen av arbetstagarinflytandet i Sverige.

Undersökningens upplägg

- Grundförutsättningar
- Enkel- och dubbelriktat inflytande samt medbestämmande
  - Vad
  - Hur
  - När
- Organisatoriskt inflytande (styrelserrepresentation)
- Sanktioner

Fyra nedslag i avhandlingen och en ny fråga

1. Vem representerar arbetstagarna?
2. Om vad är arbetstagarna berättigade till inflytande om enligt samrådsdirektivet?
3. Arbetstagarledamöter i styrelsens arbete
4. Hur är arbetstagarinflytandet sanktionerat
5. Är det diskriminerade att inte låta arbetstagare från andra länder i samma koncern delta i olika val rörande arbetstagarinflytande

Arbetstagarnas representanter

- Direktivens definition: företrädare för arbetstagare enligt definitionen i nationell lagstiftning och/eller nationell praxis
- Genomförande: Fackförening med kollektivavtal i första hand och om sådana saknas fackförening/ar med medlemmar

Arbetstagarnas representanter

- Återkommande i förarbetena som genomför direktiven
  - Fackföreningen med kollektivavtal representerar samtliga arbetstagare
- Arbetstagarinflytandet som "grundläggande rättighet"
- Vad är den konkreta innebörden?

Om vad enligt samrådsdirektivet

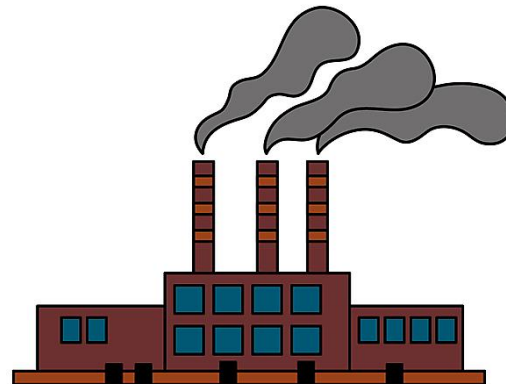
- Artikel 4.2 c direktivet
  - IoS om beslut som kan medföra ***väsentliga förändringar*** i arbetsorganisationen eller anställningsavtalen
  - Jfr 11 § MBL förhandlingsskyldighet innan arbetsgivaren beslutar om viktigare förändring

Om vad enligt samrådsdirektivet

- Genomförande i svensk rätt
  - Ny bestämmelse i 19 a MBL om informationsskyldighet
  - Inte nödvändigt med ytterligare förhandlingsskyldighet

Om vad enligt samrådsdirektivet

- Aktieöverlåtelse av ett företag

Om vad enligt samrådsdirektivet

- Varför finns det inga avgöranden från EU-domstolen?
- Är det svenska genomförandet förenligt med samrådsdirektivet?

Arbetsstagarledamöter i styrelsen

- I Sverige rätt till styrelserepresentation i bolag med 25 arbetstagare och kollektivavtal
- Före- efter principen styr rätten till styrelserepresentation i SE och vid gränsöverskridande fusioner

Arbetsstagarledamöter i styrelsen

- Arbetsstagarledamöternas arbete i styrelsen
- Samma rättigheter och skyldigheter
  - Tystnadsplikt
  - Jäv
  - Ersättning

Sanktioner

- Arbetsrättens sanktionering i Sverige
  - Allmänt och ekonomiskt skadestånd

Sanktioner

- En indelning av det allmänna skadeståndet
  - Ett kollektivt
    - Det ursprungliga som följt med arbetsrätten sedan 1928 års kollektivavtalslag
  - Ett individuellt
    - I och med LAS och med större fokus på individuell upprättelse
  - Genomförandet av inflytandedirektiven har förstärkt det allmänna skadeståndets legitimitet

En ny fråga

- C- 566/15 Erzberger vs TUI AG
- Är det förenligt med artikel 18 FEUF (principen om icke-diskriminering) och artikel 45 FEUF (fri rörlighet för arbetstagare), att en medlemsstat endast tillåter arbetstagare som arbetar på ett företags inhemska driftsställen eller i inhemska koncernföretag att aktivt och passivt delta i valet av arbetstagarnas representanter i företagets övervakande organ?

En ny fråga

- C-566/15 Erzberg vs TUI
- Hur kan man besvara denna fråga utifrån ett svenskt perspektiv